

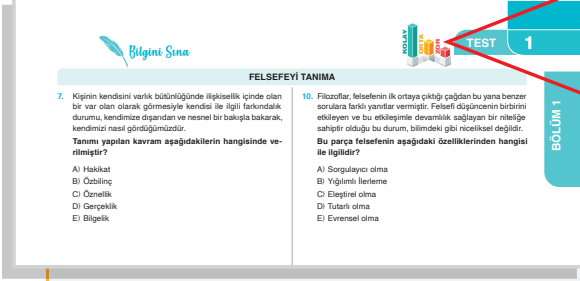
DEKATLON

FELSEFE

SORU BANKASI

KITABA
GENEL BAKIŞ!

Bildiğin gibi ÖSYM son yıllarda bilgiyi ezberlemeye dayalı bir çerçeveden uzaklaşıp okuduğunu anlama muhakeme etme ve çıkarımda bulunmaya yönelik sorular soruyor. MEB kazanımları göz önünde bulundurularak, ÖSYM'nin Yeni Nesil sorularıyla birebir uyumlu olarak hazırladığımız TYT Dekatlon Felsefe Soru Bankası kitabımızla, Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı'nda en yüksek nete ulaşmanı hedefledik.

Hazırladığımız kitabı kendi içerisinde kolaydan zora doğru seviyelendirdik. Buradaki amaç konulardaki eksiklerini belirlemek ve konuları kavrayarak gitmek.

DIJİTAL ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

Sınav sürecinde yorum gücünü artırmak hız ve pratiklik kazanmak oldukça önemli, aşağıdaki karekodu okutarak çözemediğin ya da takıldığın her sorunun çözümünü uzman hocalarımızdan dinleyebilirsiniz. Videoları hazırlarken MEB kazanımlarına bağlı kalarak en akılda kalacak şekilde detaylı öğretim yöntemleri uygulanmıştır. Android ve iOS işletim sistemlerine tamamen uyumlu olarak hazırladığımız vektörel videolar boyut ve kullanım açısından size fayda sağlayacaktır.

android iOS

TAMAMI
VIDEO
ÇÖZÜMLÜ

Öğretmenler;

Geçmiş yıllarda öğretmenler öğrencilerine aktaracağı bilgiyi tek yönlü ve kendi materyallerinden oluşturduğu imkânlarla iletirken bugün Mobil Kütüphane sayesinde geleneksel eğitim-öğretim metotlarının dışına çıkmıştır.

SINIFTA VAKİT KAYBINI ENGELLİYORUZ!

Mobil Kütüphane uygulaması akıllı tahtaların yanı sıra projeksiyon, bilgisayar, telefon ve tabletlerle de erişim kolaylığı sağlıyor. Zenginleştirilmiş dijital kitaplarımız ile siz değerli öğretmenlerimiz daha etkileşimli dersler işlerken zamandan da tasarruf edeceksiniz.

Öğrenciler;

Günümüzde öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirmek eğitimin en önemli amaçlarından biri hâline geldi. Bu becerileri geliştirebilmek için de dijital teknolojileri etkin bir şekilde kullanmak gerekiyor.

Mobil Kütüphane uygulamamız sayesinde;

- Kitap içerisinde bulunan karekod ile Android ve iOS işletim sistemlerinden mobil uygulamamıza kolaylıkla erişebilir,
- Okulda işlenen konuların tekrarını yaparak bilgilerinizi pekiştirebilir,
- İstedikçe konu testlerine vakit kaybı yaşamadan rahatlıkla ulaşabilir,
- Vektörel görüntü kalitesinde soru çözebilirsiniz.

MOBİL
KÜTÜPHANE

BİLGİNİ SINA

Bilgini sına testleri, müfredatta yer alan bilgileri öğrenip öğrenmediğini test etmenin en iyi yolu. Testteki sorularla genel anlamda konuya olan hâkimiyetini ölçeceksin. Eğer "Öğrenmem gerekeni Öğrendim mi?" diyorsan bu testler sana yardımcı olacak. Testleri senin için seviyelendirerek soruları kolaydan zora doğru hazırladık. Bu testleri çözmendeki amaç seviyeni kademe kademe yükseltmek!

SINAV TADINDA

Buradaki sorularla klasik sorulardan uzaklaşıp artık yavaş yavaş sınav moduna gireceksin. Biliyorsun ki ÖSYM ezbere dayalı sorular yerine son yıllarda daha çok okuduğunu anlamaya yönelik, yorum ağırlıklı sorular soruyor. ÖSYM standartlarına uygun olarak hazırlanan SINAV TADINDA testlerimizle algı ve yorum gücünü ölçeceksin. Bu testleri çözmendeki amaç her tip soru çeşidini görerek düşünme becerini geliştirmek bununla birlikte akıl ve mantık yürütme, muhakeme etme yeteneğini de pekiştirip eksiklerini belirlemek olacak.

GÜNCEL YAŞAM SORULARI

Sınava hazırlanma aşamasında, soru çözmek dışında ÖSYM'ye uygun içerikte özgün soru çözmek de oldukça önemli. Konulara çalışırken daha öğretici ve kavramaya yönelik soruları çözmenin haricinde ÖSYM formatına uygun orijinal sorular çözmeye de fayda var. Sende biliyorsun ki artık ÖSYM hayatımızın içerisindeki güncel konu ve içerikleri sorularına da yansıtıyor. Bunu da göz önünde bulundurarak kurgusu günlük yaşama dayalı, genel kültürle birlikte genel yeteneğinin de gelişeceği Güncel Yaşam Soru Testleriyle farklı soru tiplerini göreceksin, orijinal soru çözmeye mantığını kavrayacak, kitabın sonlarına doğru yeni nesil soruları daha kısa sürede çözmeye becerisine erişeceksin.

FELSEFİYİ TANIMA

1. Felsefenin ne olduğu ve onun nasıl tamamlanabileceği sorusuna cevap vermek, öyle kolay değildir. Nitekim filozof Lachelier daha ilk dersinde öğrencilerine “felsefe nedir?” diye sorar ve cevabı yine kendisi verir: “Bilmiyorum.” Bu cevap oldukça anlamlıdır.
- Buna göre felsefenin tanımının yapılamamasının nedeni ne olabilir?**
- A) Felsefe, ancak filozoflar tarafından anlaşılacak bir alandır.
 B) Felsefe bütün cevaplar doğruluk değeri taşır bu yüzden tek bir tanım yapılamaz.
 C) Felsefenin tanımını hiçbir zaman yapılamaz.
 D) Felsefe bilmek uzun zaman gerektiren bir iştir.
 E) Felsefenin çok tanımının olmasından dolayı tanımsızdır.

2. En önemli filozoflardan Sokrates, “Bir tek şey biliyorum, o da hiçbir şey bilmediğimdir” der.
- Buna göre filozof ile ilgili en genel yargı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?**
- A) Filozof düşüncelerini tutarlılık içinde dile getirir.
 B) Felsefi sorular sorabilen kişidir.
 C) Hayatı, evreni ve insanı sorgulayabilir.
 D) Filozof alçak gönüllü bilgeliğin peşinde koşan kişidir.
 E) Düşünceye dayalı hayatı araştırır.

3. Aristoteles’in Metafizik adlı eserinin ilk cümlesi şudur: “Bütün insanlar doğal olarak bilmek isterler. Duyularımızdan aldığımız zevk bunun bir kanıtıdır.
- Buna göre, filozofların felsefe ile ilgilenmelerinin sebebi ne olamaz?**
- A) Bütüncül bir bilim ile bilgelğe ulaşma isteği
 B) İnsanda var olan doğal öğrenme ve merak duygusu
 C) Soru sorma ve eleştirel düşünme güdüsü
 D) Hakikate ulaşma isteği
 E) Bilgelğe ulaşmanın sınırlarını bulma

4. Kant, felsefeyi “kendisini akla dayalı nedenlerle meşru kılmak ve haklı çıkarmak iddiasında olan zihinsel bir etkinlik” olarak tanımlar. Bu tanım felsefi bilginin ne tür bir bilgi ve hangi özelliklere sahip olduğuna dair önemli ipuçları verir.
- Buna göre Kant’ın tanımı felsefenin özelliklerinden hangisini ifade eder?**
- A) Felsefe, bir akıl yürütme ve düşünme etkinliğidir.
 B) Felsefe, filozofların düşüncelerinden yola çıkılarak yapılır.
 C) Felsefe, sistemsiz bir faaliyettir.
 D) Felsefe, kendini meşru kılmak ve haklı çıkarmak iddiasındadır.
 E) Felsefe tarihten bağımsız düşünülemez.

5. Felsefi bilgi, bilgiyi üreten tavırla yakından ilgilidir. Kaynağında sadece akli ve düşünceyi kullanan bireysel bir zihnin inşası olmakla birlikte evrensel olma niteliğine sahiptir. Bunun içindir ki felsefi bilgi, genel bir bilgidir. Felsefe bütün varlık hakkında toplu bir görüş elde etmeye çalıştığı için ürettiği, birleştirici ve bütüncül bir bilgidir.
- Bu parçadan felsefe bilgi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**
- A) Birleştirici ve bütüncül bir bilgidir.
 B) Eleştirel ve sorulayıcıdır.
 C) Evrensel bir bilgidir.
 D) Bütün ile değil parça ile ilgilenir.
 E) Akla dayalıdır.

6. Pythagoras, Aristoteles hem bilim insanı hem de filozof olan önemli örneklerdir. Rönesans döneminde doğa felsefesini modern bilimi hazırlayan bilimsel çalışmalardan ayrı düşünmek mümkün değildir. Galileo, Kopernik, Newton felsefi yönleri ağır basan bilim insanlarıdır.
- Buna göre felsefe bilim ilişkisinde aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?**
- A) Her ikisi de insan aklının ürünüdür.
 B) Varlığı anlamaya ve anlamlandırmaya yönelik çalışırlar.
 C) Her ikisinin de kullandıkları yöntemler aynıdır.
 D) İnsanın bilme ve merak isteğinden doğmuştur.
 E) Her iki disiplinde genellemelere ulaşmayı hedefler.

FELSEFİYİ TANIMA

7. Her insan maddi zenginliklere sahip olmaktan haz duymaz. Bazı insanlar derin düşünmekten, insan yaşamının anlamını araştırmaktan haz alır. Bu hazza yabancı olan insanlar bile onun nitelik yönünden oldukça zengin bir yaşantı olduğunu kabul ederler. Demek ki felsefe her şeyden önce insana entelektüel bir keyif, manevi bir haz verir.

Buna göre felsefenin insana bireysel düzeydeki katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Analiz yeteneğini ve sezgileri güçlendirir.
B) Sorgulamayı ve özgür bir düşünce yapısını zorunlu kılar.
C) Önsezi yeteneğini geliştirir.
D) Sürekli irdeleyen bireyler yaratır.
E) Kişiye derin düşünme ve manevi bir nitelik kazandırır.

8. İnsan, amacına sadece maddi ihtiyaçlarını karşılayarak ulaşamaz. İnsanın manevi ihtiyaçlarını gidermesi gerekir. Manevi ihtiyaçlarının en başında ise, merakını giderme, öğrenme, evreni ve kendisini anlama, yaşamını anlamlandırma isteği vardır. Bu isteği de felsefe karşılayabilir.

Buna göre felsefenin hangi alana katkısından bahsedilmiştir?

- A) Bireysel düzeydeki katkıları.
B) Toplumsal düzeydeki katkıları.
C) Evrensel düzeydeki katkıları.
D) İnsanı hayata hazırlaması
E) Siyasi düzeydeki katkıları

9. Felsefe düşüncesinin bilimler gibi bir gelişim süreci yoktur. Bizim Hippokrates'ten çok ileride olduğumuz kesindir. Oysa Platon'dan daha ileride olduğumuzu söyleyemeyiz. Ancak onun yararlandığı bilimsel bilgi gerecinden daha ileridedir. Felsefe üretiminde biz belki de Platon'a yaklaşamamışızdır.

Bu açıklamaya göre parçada bahsedilen felsefenin özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Var olan bilgilerin üzerine yeni bilgiler ekleyerek ilerlemesi
B) Cevaplarının kesinlik taşıması nedeniyle yanlışlanmaması
C) Eleştirelilik üzerine dayalı bir etkinlik olması
D) Akla dayalı ve deneysel olması
E) Aynı konular üzerine düşünce üretmeleri

10. Bir olay karşısında şaşırarak çocuk şu soruyu sorar kendine; ben kendimi bir başkası olarak düşünmeye çalışıyorum, sonra bakıyorum ki hep neysem oyum. Bu çocuk tüm kesinliğin kaynağına geçiyor, bu kendi benliğinin bilincinde olma biçimidir. Filozoflar da tıpkı çocuklara benzerler.

Buna göre bir filozofta olması gereken özellik hangisidir?

- A) Dogmatik bilgiler ışığında düşünendir.
B) Kesin cevaplar bulmak için gözlem yapandır.
C) Sürekli arayış içinde olan ve sorgulayandır.
D) Hayata tek pencereden bakabilendir.
E) Sadece bulduğu bilgiler ile yetinendir.

11. Platon "felsefenin kaynağı şaşmadır" dedi. Gözümüz bizi yıldızları, güneşi, gök kubbeyi gözlemeye yöneltti. Bu gözlem bize bütün varlığın araştırılması eğilimini verdi. Bizde felsefe düşüncesi bununla gelişti.

Buna göre felsefenin doğmasında en önemli etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatı araştıran ve sorgulayan merak eden insandan doğmuştur.
B) Dogmatik fikirleri savunan insan ortaya çıkarmıştır.
C) Felsefenin kaynağı mitoloji olmuştur.
D) Yaşadığı hayatı anlamlandırmak için mitlerden beslenmiştir.
E) Deney ve gözlem yeteneği gelişen insan felsefeyi oluşturmuştur.

12. Bir varlık karşısında şaşırıp kalma insanı felsefe alanına yöneltmiştir. İnsanlar önce kendilerine yabancı gelen varlık karşısında şaşırıp kaldılar. Sonra adım adım ayın, güneşin, yıldızların devrimine baktılar, en sonunda da evrenin ortaya çıkışını düşündüler ve bu olaylar üzerine sorular sordular.

Buna göre insanın felsefeyi oluşturmasındaki temel neden nedir?

- A) İnsanın sahip olduğu aklını kullanma yetisiyle kendini ve çevresini gözlemlemesi
B) İnsanın doğal olarak merak duygusundan doğan bilme isteğine karşı gelememesi
C) Mitolojiye inanan insanın aklını kullanarak korkularını açıklamaya çalışması
D) İnsanın kendini, çevresini ve yaşadığı dünyayı anlamaya çalışması
E) Varlık karşısında şaşırıp korkularından hikayeler üretmesi

VARLIK FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

1. Felsefe tarihi boyunca filozoflar töz hakkında değişik düşünceler ileri sürmüşlerdir. Kimileri için töz tek yapı yahut güçtür. Örneğin, Herakleitos'da ateş, yanmak ve sönmek suretiyle değişmeyi ve şeyleri meydana getirmektedir. O her ne kadar atesi töz olarak kavramlaştırmadıysa da içerik açısından tözü ateştir. Kimileri de daha çok sayıda töz kabul eder. Anaksagoras, "tözlerin çokluğuna inanırdı"

Parçada ifade edilenlere göre "töz" kavramı için aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Varoluşu başka bir şeye destek duymayandır.
 B) Asıl varlık olarak anlaşılmalıdır.
 C) Bütün değişmelerin ve gelişmelerin temelinde durur.
 D) Değişmelerin başında olan ama kendi değişmeyendir.
 E) Nesnelere bulunmayan sonra nesneye eklenendir.

2. Varlığı filozoflar açısından baktığımızda niceliksel olarak varlık ya tektir ya ikidir ya da ikiden fazladır. Tek bir tözün olduğunu kabul eden görüşler monist, iki ayrı tözü kabul edenlere düalist, ikiden fazla töz olduğunu kabul eden görüşe plüralizm adı verilir.

Buna göre aşağıdaki filozoflardan hangisi ikici (düalist) görüşe sahiptir?

- A) Thales
 B) Anaksimenes
 C) Descartes
 D) Anaksimandros
 E) Herakleitos

3. Anaksimenes ilk maddeyi seçerken çokluğun veya görünüşün gerisindeki birlik veya gerçeklikle değil aynı zamanda birlikten çokluğa geçiş olgusuyla da ilgilenmişti. Bu süreci açıklarken havada ki sıkışma ve seyrekleşme kavramlarına başvurmuştu. Bununla beraber dudaklarımızı birbirine yaklaştırıp avucumuza üflediğimizde, ağızımızdan çıkan hava sıcaktır. Filozofa göre, hava seyrekleştiği zaman ateş, sıkıştığı zaman da rüzgâr, bulut, su ve toprak hâline gelir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Anaksimenes'in arkesi ikici bir nitelik taşıdığı için düalisttir.
 B) İlk maddeyi seçerken çoğunluktan birliğe doğru ilerlemiştir.
 C) Havanın seyrekleşmesinden yola çıkarak arkeyi belirlemiştir.
 D) Varlığın ilk nedenini hava olarak belirleyip birlikten çokluğa geçiş yapar.
 E) Varlığın oluşması için sadece nefese ihtiyacımız vardır.

4. Felsefe tarihinde pek çok filozof töz problemiyle ilgilenmiştir. Descartes ise varlığın "ruh ve beden" olmak üzere iki, Spinoza ise "bir" cevherden oluştuğunu ifade etmektedir.

Bu görüşlerin ortak problemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cevherin niteliği ve sayısının değişmemesi
 B) Varlığın özünde madde olup olmaması
 C) Tözün nitelik ve niceliğinin ne olduğu
 D) Cevherin mahiyetinin anlaşılabilmesi
 E) Varlığın somut ya da soyut olması

5. I. İki varlık ögesinin bir diğerine indergenemez oluşu üzerine varlık teorisi.
 II. Varlıkların varoluşlarının tek bir gerçeklikten meydana geldiğini belirten görüştür.
 III. Empedokles varlığın temel unsurları olarak hava, ateş, su ve toprak olduğunu kabul eden görüş.

Buna göre verilen varlığın niceliği ile ilgili hangi sıralama doğrudur?

- A) Düalizm-Monizm-Plüralizm
 B) Plüralizm-Monizm-Düalizm
 C) Düalizm-Plüralizm-Monizm
 D) Plüralizm-Düalizm-Monizm
 E) Monizm-Düalizm-Plüralizm

6. Modern töz metafiziğin karşımıza materyalizm ya da idealizm olarak çıkan monizm karşıtıdır. Monizmin söylediği gibi dünyada tek bir töz değil iki ayrı tözün var olduğunu savunur. Bu iki töz madde ve zihindir.

Bu parçadan savunulan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Materyalizm
 B) Plüralizm
 C) Monizm
 D) Düalizm
 E) İdealizm

VARLIK FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

7. Ateşin var olduğuna ilişkin bir kuşkuya ateşe elimizi yaklaştırmak çözebiliriz. Elimizin yanması bize ateşin var olduğunu kanıtlar. Pi sayısı da vardır. Fakat onun varlığı bazı geometrik işlemlerde sonuca ulaşmak için kullanılan bir matematiksel yani zihinsel bir varoluşa dayanır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlığın bilgisine ulaşmak mümkün değildir.
B) Varlığın var olduğu ile ilgili duyuşsal ve akla dayalı kanıtlar vardır.
C) Varlığın olduğunu bilimsel veriler ile kanıtlarız.
D) Duyu ile algılanamayan varlık olarak kabul edilemez?
E) Varlık sadece gördüklerimizden ibarettir.

8. Descartes'e göre, var olmak için kendinden başka hiçbir şeyin varlığına muhtaç olmayan bir şeydir ve böyle olan yalnızca Tanrı'dır. Spinoza'ya göre ise, kendiliğinden ve kendisi için var olandır.

Buna göre filozofların bahsettiği kendiliğinden var olan hangisidir?

- A) Varlık
B) İnsan
C) Hayvan
D) Töz
E) Monist

9. Bütün var olanların kendisinden meydana geldiği ana maddenin ne olduğu sorusu filozofların temel sorularından biridir. Bu soruya Thales "su", Anaksimenes "hava", Anaksimandros ise "apeiron" yanıtını vermiştir.

Buna göre filozoflar hangi temel soru üzerine cevap aramışlardır?

- A) Evrenin arkhesi nedir?
B) Varlıkların oluşumu nasıldır?
C) Varlığın niceliği nedir?
D) Evren doğal bir varlık mıdır?
E) Varlık bilinebilir mi?

10. Kendisinden kuşku duyulamayan hiçbir şeyin olmadığını öne süren ve maddesel gerçekliğin varlığını inkâr eden görüştür. Varlığı reddettiği gibi değer anlamında herhangi bir ahlaki ilke ve kuralı da kabul etmez. Bu akım varlığın karşısına yokluğu koyarak "Hiçbir şey yoktur", "Var olsa da bilinemez" "Bilinse de başkasına öğretilemez" diyen sofist Gorgias ve aşırı kuşkucular tarafından savunulmuştur.

Buna göre savunulan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Realizm
B) Nihilizm
C) Pragmatizm
D) Kritisizm
E) Septisizm

11. Realizm, insan zihninden bağımsız, insan bilincinin ürünü olmayan bir gerçekliğin var olduğunu kabul eder. Realist filozoflara göre "Var olan nesnel olandır, algılanabilir olandır." Realistler, varlıkların olması gerektiği biçimiyle değil, olduğu gibi nasılsa, öyle anlaşılması gerektiğini de ilke olarak kabul ederler.

Bu açıklamaya göre realistlerin savunduğu görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varlığın ikici bir yapı taşı olduğunu
B) Varlığın var olduğunu
C) Varlığın var olup olmadığını
D) Varlığın niteliklerini ve niceliklerini
E) Varlığa bir bütün olarak yaklaşılması gerektiğini

12. İnsanın varlığı ilişkin temel bilgi edinme yollarından biri felsefe biri de bilimdir. Bilimler dünyada ki olguların bir yönünü özel bir bakış açısıyla inceler. Bu nedenle her biri varlığı belli yönleri ile ele alırken felsefe ise bilimden farklı olarak varlığın var olup olmadığı, niceliği ve niteliğini sorgular.

Bu açıklamaya dayanarak felsefenin varlığa yaklaşımı aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Varlığı sorgularken önce varlığın olmadığını ele alır.
B) Varlığı bir bütün olarak ele alır.
C) Varlığın niteliğini ve niceliğini sorgular.
D) Varlığın sadece bir yönünü ele alarak inceler.
E) Varlığı sorgulama yöntemi bilimden farklıdır.

BİLİM FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

1. Bilim doğrudan ya da dolaylı gözlenebilir olguları dile getirir. Bilimde hiçbir kuram ya da hipotez, gözlem ya da deney sonuçlarına dayandırılarak kanıtlanmadıkça doğru kabul edilmez. Örneğin "Dünya yuvarlaktır." önermesi olgusaldır. Gözlemlerle doğru ya da yanlış olduğu söylenebilir.

Bu parçada bilimin hangi özelliğinden bahsedilmektedir?

- A) Bilimin eleştirelliği
B) Bilimin mantıksallığı
C) Bilimin objektifliği
D) Bilimin seçiciliği
E) Bilimin olgusalılığı

2. Bilimsel bilgiye ulaşmada kuşkucu ve eleştirel bakış çok önemlidir. Araştırma konularının seçimi, araştırma süreci bu kuşkucu ve eleştirel bakışla gerçekleşir. Araştırma tamamlandığında bilimsel yöntemle ulaşılan sonuçlar kesin olarak kabul edilir. Örneğin fizik bilginlerince değişik cisimlerin boşlukta düşüşleri incelendikten sonra varılan "Boşlukta bütün cisimler aynı hızla düşer." yargısı kesinliği kabul edilmiş bir yasadır.

Bu parçada bilimin hangi özelliğinden bahsedilmektedir?

- A) Kesindir.
B) Bütünleştiricidir.
C) Nesneldir.
D) Objektiftir.
E) Olgusaldır.

3. K. Popper tümevarım problemini çok ciddiye almış bunun karşısında bilimin, yalnızca doğanın düzenliliğine duyduğumuz inançla var olabileceğini, gelelelim bu inancı kanıtlanmanın mümkün olmadığı gibi kapı dışarı edilen metafiziği bir şekilde çağırma gibi bir sonuca yol açtığını çok açık olarak görmüştü. Bu yüzden doğrulamadan ve tümevarımdan vazgeçen yeni bir bilim anlayışı geliştirdi.

Buna göre Popper'ın geliştirdiği bilim anlayışı hangisidir?

- A) Nesnellik
B) İlerlemecilik
C) Sınanabilirlik
D) Tekrarlanabilirlik
E) Doğrulanabilirlik

4. Doğa bilimleri doğada hüküm süren genel yasaların bilgisine ulaşmaya çalışırken, doğada bir düzenlilik bulunduğunu kabul eder. Bu bilimlerin temelinde yer alan ilkeye göre "Hiçbir şey nedensiz değildir. Aynı nedenler, aynı koşullar, aynı sonuçları ortaya çıkarır."

Buna göre verilen doğa bilimlerinin dayandığı ilke hangisidir?

- A) Determinizm
B) Tümdengelim
C) Tümevarım
D) Tutarlılık
E) Analoji

5. Keşif, bir aykırılığın farkına varılmasıyla başlar, yani doğanın olağan bilimi yöneten paradigma kaynaklı beklentilere herhangi bir şekilde aykırı düştüğünün anlaşılması gerekmektedir. Sürecin son bulması paradigma kavramının aykırı olan nesne bildik bir nesne haline gelene kadar değiştirilmesiyle mümkündür.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Farklı bilim alanları arasındaki dayanışma bilimsel gelişmeyi artırır.
B) Keşiflerin sürebilmesi titiz araştırma becerisine sahip bilim insanlarına bağlıdır.
C) Paradigmalar arası çatışma, kavramların aydınlatılması ile çözülebilir.
D) Bilimsel görüş çağına aykırı düştüğünde yerini başkasına bırakır.
E) Bilim insanlarının dünya görüşü onun bilimsel çalışmaları etkiler.

6. Bilime ürün olarak bakan filozoflar bilim felsefesinin artık işinin bittiği görüşünü savunurlar. Onlar için varlık hakkında tek güvenilir kaynak bilimdir. Felsefenin yapabileceği tek bir şey kalmıştır, bilimsel önermelerin dil analizlerini yapmak.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi eleştiri niteliğindedir?

- A) Evren ancak bilimsel bilgi ile açıklanabilir?
B) Bilimde bir bilgi ancak kanıtlanırsa doğru kabul edilir.
C) Bilim adamının kültürü, çalışmasını etkilemez.
D) Evreni, varlığı açıklamak bilimin tekelinde olamaz.
E) Deney ve gözlem varlığı açıklamada yeterlidir.

7. Thomas Kuhn'a göre, bilim sürecini yönlendiren olgular bilim insanlarının oluşturduğu topluluk ve onların çalışmalarıdır. Kuhn, bilimsel süreci oluşturan adımları bir sıra ile açıklar. Bu süreç sürekli kendini yenileyerek tekrar eder. Bilim statik bir sonuç değil, devamlı bilimsel devrimlerle ilerleyen bir etkinlikdir Kuhn'a göre bilimin oluşumu ve gelişimi bir paradigmadan diğerine geçişle olanaklıdır.

Parçaya göre bahsedilen bilim görüşü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsellik yaklaşımı
B) Etkinlik olarak bilim yaklaşımı
C) Ürün olarak bilim yaklaşımı
D) Bilimi süreç olarak gören yaklaşım
E) Bilimsel kuram

BİLİM FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

8. Paradigma, belli bilim insanı topluluğunun kabul ettiği bir bakış açısı olarak bilimsel kuramların ve yasaların uygulamasını gerçekleştiren, kavram, yöntem veya bilimsel görüşlerdir. Bilim insanının dış nesnel gerçekliği açıklamada kullandığı bakış açısıdır; yani kuramsal çerçevedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi paradigmanın aşamalarından değildir?

- A) Bilim Öncesi Dönem
B) Olağan Bilim Dönemi
C) Bunalımlar Dönemi
D) Bilim İnsanları Dönemi
E) Bilimsel Devrim Dönemi

9. A. Comte göre, bilimler doğrudan doğruya olgulardan hareket etmeli, onların arkasındaki sebeplerle uğraşmamalıdır. Çünkü bilimler olaylar arasındaki yasaları ve değişmez bağlantıları araştırır. Her bilim varsayımlarla çalışır ama varsayımlar geçici olmalıdır; bunların yerlerine olgular konulmalıdır.

Buna göre Comte ait bu düşüncelere göre bilimsel araştırma hangisidir?

- A) Tüm bilimlerin üzerine kurulacağı temel alan, gözlenebilen olaylardır.
B) Bilim, problemlerin çözümünde sezgilerden yararlanmalıdır.
C) Bilimsel bulguların temelinde olgular vardır.
D) Bilim, metafizik alanı inceleme konusu yapmamalıdır.
E) Bilimlerin amacı doğruyu araştırmaktır.

10. Bilginin gelişimi, özerk dallara ayrılması ve her bölümün kendi içinde çok fazla uzmanlık gerektirmesiyle zaman içinde bilimler felsefeden ayrılmaya başladı. Önce doğa bilimleri sonra sosyal bilimler felsefeden ayrıştı. Ancak felsefenin bilimle ilişkisi ve bilime yönelik ilgisi süreklidir. Bu süreklilik felsefe ve bilim tarihinde gösterilebilir. Başlangıçta filozofların bilimle ilgilenen kişiler olması ve daha sonra giderek felsefenin bilim üzerine düşünmesi şeklinde bu ilişki devam etmiştir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılabilir?

- A) Felsefenin bilimle ilişkisi, bilime açıklık getirme yönündedir.
B) Bilimin değeri, felsefeyle ilişkisinden sonra anlaşılmıştır.
C) Felsefe ile bilim birbirinden farklı yöntemleri kullanmışlardır.
D) Felsefe bilim ilişkisi belli dönemlerde armış belli dönemlerde azalmıştır.
E) Felsefenin varlığı bilimlerin varlığına dayanır.

11. Felsefe ve bilim amaçları ve kullandıkları yöntem bakımından farklıdır. Bilim rasyonel olmakla birlikte bilimsel yöntemde deney ve gözlem kullanırken felsefe salt akla dayanır. Fakat ikisinde birbirini tamamlayan yönleri vardır. Sorgulama ile başlar ve dogmatik düşüncelerden uzaktırlar. Bilim olgusal dünyada iş görür. Felsefe ise hem olgusal hem de metafizik dünyayı konu edinir. Bilim kanıt ve ispata dayanır.

Buna göre felsefe bilim ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Bilim metafizik alanı incelerken gözleme yer verir.
B) Felsefe ve bilim tarihte sürekli birbirini tamamlayan işler yapmıştır.
C) Felsefe de bilim de deney ve gözlem yoluyla doğruya ulaşır.
D) Felsefe de bilim de diğer dallardan ayrılır.
E) Her ikisi de hazır ve basmakalıp bir bilgi ile yetinmeyip aktif ve eleştirici bir tavırla doğrulara yönelirler.

12. İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerinden biri, içinde bulunduğu dünyayı anlamlandırma ve açıklama uğraşısıdır. Bilim, daha çok "olgu ve olaylara" dayalı olarak bunların bilgisini yöntemli bir şekilde elde etmeye çalışır. Felsefe ise daha çok "teorik" düzeyde akıl ve mantık ilkelerine dayalı bilgi etkinliğidir. İkisi de çalışmasını belli bir sistem içinde sürdürür.

Buna göre felsefe ile bilim arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Tarihe bakıldığı zaman önceden bilim ve felsefenin iç içe olduğu görülmektedir.
B) Her ikisinde de amaç dünyayı ve insan yaşamını anlamaktır.
C) Felsefeyle bilim arasında amaç bakımından bir ayrılık vardır.
D) Ortak yöntemleri olan gözlenebilir olgulardan hareket ederler.
E) Her ikisi de ortaya koyduğu bilginin güvenilirliğini deneyle değil iç tutarlılığa bakılarak denetler.

AHLAK FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

1. İnsan akıl yoluyla iyi ve kötüyü ayırt edebilir. İnsan için amaç, mutluluk; en büyük erdem de bilgeliktir. Farabi evrenin esas ve yüksek amacını anlamak, insan için gerçek mutluluktur.

Parçada ifade edilen görüş felsefenin hangi alanını belirtmektedir?

- A) Ontoloji
B) Siyaset
C) Estetik
D) Bilim
E) Ahlak

2. İnsanda iyi ve kötüyü ayırt edebilmeyi sağlayan bir iç yeti veya iç duyuş biçiminde tanımlanır. Aynı zamanda insanın yapıp etmelerini değerlendirmesini ve bunlar hakkında yardıda bulunmasını sağlar.

Bu parçada bahsedilen ahlaki kavram hangisidir?

- A) İrade
B) Özgürlük
C) Vicdan
D) İyi niyet
E) Sorumluluk

3. Bütün insanlar için tek bir iyi mümkün müdür? Tek başına yaşayan bir insan için özgürlükten bahsedilebilir mi?

Yukarıdaki sorulara yanıt arayan felsefe dalı hangisidir?

- A) Ahlak felsefesi
B) Bilgi felsefesi
C) Sanat felsefesi
D) Din felsefesi
E) Varlık felsefesi

4. Özgürlük, irade ile ilişkili bir ahlaki kavram olarak karşımıza çıkar. İnsan eğer özgür bir iradeye sahip ise davranışlarından sorumlu tutulabilir. Buna göre insan eylemlerinin sonuçlarını baştan üstlenmesidir. Kavramın ortaya çıkması için eylemin kökeninde iradeyi serbestçe kullanabilme ve bilinçli seçim olmalıdır.

Bu parçada bahsedilen ahlaki kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahlaki yasa
B) İrade
C) Özgürlük
D) Sorumluluk
E) Vicdan

5. Etik'in amacı, ahlaksal ilke ve değerlerin birey ve toplum yaşamındaki önemini kavramak ve insanlara nasıl davranılması gerektiğini de öğrenmektir. Sözcüğün derin anlamıyla ahlak, pratik bir takım öğütler yığını değil bir ülkünün de dile gelişidir.

Buna göre, ahlak felsefesinin işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bireyin sosyalleşmesini sağlama
B) Olanı değil, olması gerekini araştırma
C) Bireylerin taleplerini karşılama
D) Bireye güç ve güven verme
E) Toplumunu ve kurallarını eleştirme

6. Bir topluluk içinde yaşayan insanların davranışlarını ve birbirleriyle olan ilişkilerini düzenlemek amacıyla oluşturulmuş eylem kuralları, normlar silsilesi ve değer sistemidir. Bize belirli bir toplulukta neyin doğru, neyin yanlış olduğunu söyler; toplumlar arasında benzer kurallar olabileceği gibi farklılıklar da söz konusudur.

Buna göre, toplumdan topluma farklılık gösteren kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yararcılık
B) Ödev etiği
C) Ahlak
D) Erdem
E) Sorumluluk

AHLAK FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

7. Stoacılar göre dışımızda olup bitenleri kabul etmek, onların Tanrısal iradenin sonucu olduğunu bilmek ve onlara istekli olarak katlanmak erdemdir. Buradan hareketle Stoacılar bir özgürlük kuramı geliştirdiler. Arzu ve tutkularından, korku ve heyecanlardan, duygulanımlardan kurtulmayı erdem ve mutluluğun temeli sayarlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Stoacıların anlayışına uygun değildir?

- A) Hayattan olabildiğince zevk almak
B) Dünyaya karşı ilgisiz kalmak
C) Sabırlı ve ölçülü olmak
D) Kötülüklerle katlanmak
E) İyiliği en yüce kavram kabul etmek

8. İnsan evrende kendi varlığını kendi ortaya koyar. Sartre der ki; insan doğası diye bir şey yoktur. İnsan kendini nasıl varediyorsa öyledir.

Buna görüşe göre Sartre'ın ahlak anlayışı aşağıdakilerden hangisine dayanır?

- A) Evrensel bütün kuralları yok saymak
B) İnsan hayatı boyunca erdemli bir yaşam sürmesi.
C) Evrensel ahlak yasasına uymak.
D) Özgür eylemde bulunmak.
E) Hazzın peşinden koşmak.

9. Her bilgi dalının kendine özgü kavramları ve özel terimleri vardır. Ahlak felsefesinin de iyi, kötü, özgürlük, erdem, sorumluluk, vicdan, ahlak yasası, ahlaki karar, ahlaki eylem gibi kendine özgü kavramları vardır. Ahlak felsefesi belli toplumlarda veya belli dönemlerde ortaya çıkmış ahlak kurallarıyla değil, ahlakın temelini ne olduğuyla, farklı ahlak kuralları arasında seçim yapmamızı belirleyen ölçütler neler olabileceği ile ilgilenir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi ahlak felsefesinin sorularından biri olamaz?

- A) İnsan eylemlerinin amacı nedir?
B) İyi ve kötünün ölçütü nedir?
C) İnsan eylemlerinde özgür müdür?
D) Ahlaki eylemlerin dayandığı temel ilke nelerdir?
E) Doğru bilgiye ulaşmak için kullanılan yöntem nedir?

10. İnsanların bir toplum içinde uyumlu yaşamaları için kendilerine göre belirledikleri ilkelerin tümüdür. Bu bakımdan, insanların toplum içindeki davranış, eylemlerini ve birbirleriyle olan ilişkilerini düzenlemek amacıyla kabul edilen ilkeler topluluğudur. Bu anlamıyla felsefeden farklı olarak bağımsız, her toplumda belli derecelerde var olan davranış kurallarıdır.

Bu parçada bahsedilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet
B) Siyaset
C) Ahlak
D) Bilinçli olmak
E) Değer yargıları

11. En yüksek iyi nedir? sorusuna, felsefi etiğin bir konusu olarak asla anlamlı bir yanıt verilemez. Bunun tam karşıtı bir görüşe göre ise felsefi etiğin kaçınılmaz görevi, tam da bu soruyu yanıtlayabilmektir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefenin konusu insandır.
B) Felsefe ahlakı konu edinir.
C) Ahlak öznel bir alandır.
D) Felsefe herşeyi inceleyebilir.
E) Ahlak ortak görüşlerin toplamıdır.

12. Ahlak yasası, uyulması gereken genel geçer kuralları ifade eder. Bu kurallar kişinin ne yapması ve de ne yapmaması gerektiğini belirler. Hukuk kurallarından farklı olarak toplumda kendiliğinden ortaya çıkarlar ve bireyleri bu şekilde davranmaya zorlarlar. Ancak tüm toplumlarda tüm zamanlarda geçerli olan normlar bulmak hemen hemen olanaksız gibidir.

Buna göre, ahlak yasasının amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Üstün insanı bulmak.
B) Doğru ya da yanlış olan bilginin ortadan kaldırılmasını sağlamak.
C) İnsanın uygulaması gereken davranışı belirlemek.
D) Mutlak özgürlüğün yaşanmasını sağlamak.
E) En yüksek hazza ulaşmayı istemek.

SANAT FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

1. Sanatın ne olduğu konusu çağlara, toplumlara, üzerinde durulan sanat alanına göre bazı değişiklikler göstermektedir. Sanat, insani bir faaliyettir ve insanı etkileyen her şey, sanatı da etkilemektedir. Sanat, sanatçıya bağlı bir ürün olarak sanatçının kişiliğinden etkilenir. Ama bütün sanat eserleri kişilerde estetik bir zevk ve heyecan uyandırır, beğenilir.

Parçaya göre, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanatsal faaliyet sadece kendine dönektür.
 B) Sanatın henüz ne olduğu belli değildir.
 C) Sanat insandan doğar ve insana yönelir ve etkiler.
 D) Sanat eseri insan ruhuna yöneliktir.
 E) Sanat sürekli bir yeniden yaratmadır.

2. Croce'a göre, her sanatçı kendi duyularını ve izlenimlerini alır, bunları ruhunda bir senteze tabi tutarak onları kendine özgü bir şekilde eserinde ifade eder. Her ifade sanatçının kendi ruhunda yaşadığı özgün estetik yaşantılardır. Her insanın yaşantıları farklıdır. Bu yaşantılar bir defa olur bir daha tekrarı olamaz.

Buna göre Croce'un sanat anlayışı ile aşağıdaki düşüncelerden hangisi çelişir?

- A) Sanat eseri, sanatçının duygularının bir defalık yansımasıdır.
 B) Sanatta teklik ve biriciklik vardır.
 C) Her sanatçının ifadesi kendine özgüdür.
 D) Sanatçı çevresini, ruhunda işleyerek kendine özgü yorumlar.
 E) Esas olan sanatçının ele aldığı konuyu iyi yansımasıdır.

3. Bir sanat eserinin belli bir insanın penceresinden görülen dünyanın bir parçası olması gibi, bir felsefi sistem de neredeyse filozofun kendisince birleştirdiği dünyaya ilişkin bir algıdır.

Bu açıklamaya göre felsefe ve sanatın ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayal gücüne dayanması
 B) Özne olmaları
 C) Doğayı konu almaları
 D) Birikimli bir bilgi olmaları
 E) Sorgulayıcı bir tavır olmaları

4. Güzellik mutlak değil göreceli bir kavramdır. Güzül olan şey bize yarar gözetmeyen, çıkarsız bir haz verir. Güzellik, şeylere belli bir biçimde bakış tarzımızın sonucu olup kişinin duygularıyla, özellikle de beğeni duygusuyla ilgili bir konudur. Bu çerçeve içinde güzellik, bilincin tasarımsal bir içeriğine yönelik çıkar gütmeyen ve bir beğeni duygusu ya da hazla tamamlanan bir seyirden başka bir şey değildir.

Buna göre, güzellikle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Alımlayıcısına bağlı olarak şekillenir.
 B) Estetik değeri vardır.
 C) Alımlayıcısına estetik zevk verir.
 D) Yaşamın her anında vardır.
 E) Üzerinde uzlaşmış değildir.

5. Sanat eserini yaratan sanatçı, yaratım sırasında söz konusu olan duygular sürekli tekrarlanamaz. Örneğin Mehmet Akif Ersoy eserlerinde bize aktardığı duyguları sadece bir kez yaşamış ve hissetmiştir. Kendisi, o eserleri bir kez daha oluşturamaz. Oluşturduğu her eser farklı özellikler taşıyacaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sanat felsefesinin anlatılan özelliğidir?

- A) Estetik kaygılar taşıması
 B) Üstün değerler taşıması
 C) Beğeni duygusuna hitap etmesi
 D) Tek ve biricik olması
 E) Fayda amacı taşıması

6. Sanatsal yaratımın sırrı, sanat eserinin malzemesinde, kaynaklarında değildir; tersine bu malzemeyi, bu kaynakları alıp götürün, onları sanat eserine dönüştüren gizemli anlatımdır. Sanatın mucizesi, yalnızca bu verileri yansıtmaması, onları her zaman dönüştürmesi, bir başka dünyanın içine sokmak üzere onları içinde yaşadığımız dünyadan koparmasıdır.

Buna göre, sanatsal yaratımın temelinde aşağıdakilerden hangisi bulunur?

- A) Sanatçının yaratma gücü
 B) Sanatsal gelişimin sonuçları
 C) Sorunları kavrama isteği
 D) Sanat eleştirmenlerinin yönlendirmeleri
 E) Sanat eğitiminin kazandırdıkları

SANAT FELSEFESİNİN KONUSU VE PROBLEMLERİ

7. Platon'a göre ideayı taklit eden sanat iyidir. Eğer ideayı değil de onların kopyası olan nesnelere taklit ediyorsa kötü sanat olur.

Buna göre Platon'un sanat yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel eser güzel ideasının kopyasıdır.
B) Sanatçı eserini özgün olarak yaratır.
C) Tüm varlıklar idealardan pay almıştır.
D) Sanat sanat için olmalıdır.
E) Tüm varlıklar idealardan pay almıştır.

8. Kant'a göre "Çiçek güzeldir." yargısı herkes için ortak olanı belirtir. Çünkü bu yargıya herkeste olan duygudan ulaşılmıştır, insandaki ortak duygulardan hareketle ortak yargılara varmak ister.

Parçada ifade edilen Kant'ın düşüncesine göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

- A) Estetik haz pratik bir haz değildir.
B) Estetik yargılar evrensel olabilir.
C) Sanat toplum için olmalıdır.
D) Estetik yargılar evrensel olamaz.
E) Sanat sanat için olmalıdır.

9. Sezgi ile fayda aynıdır. Sezgi, yaratış sürecinde sanatçının bir defalık estetik yaşantısıdır. Bunun tanımı yapılamaz, insan, yaratılan eserler karşısında genelgeçer bir beğeni yargısı oluşturamaz.

Buna göre, Croce'un düşüncesi sanatın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?

- A) Estetik hazzı amaçlaması
B) Toplum için üretilmesi
C) Fayda amacı ile üretilmesi
D) İnsan ürünü olması
E) Öznel bir yaratı olması

10. Sanat eseri veya estetik obje, bir "var olan" olarak bir yapı, bir heykel, bir tablo, bir fotoğraf veya bir şiirdir. O, bir yapı olarak taş, heykel olarak tunç veya bakır, resim olarak bez veya kâğıt ve boya, şiir olarak da birer sesten başka bir şey olmayan kelimelerdir. Her sanat eseri, zaruri olarak bunlardan birine ya da bir kaçına dayanarak, maddi varlığını meydana getiren, taştan, tunçtan, bakırdan, bezden, kağıttan, boyadan, ses veya kelimedenden oluşmakla birlikte onların maddi anlamlarının ötesinde estetik bir anlam ve değer kazanır.

Parçada ifade edilenler aşağıdaki yargılardan hangisine bir eleştiri niteliğindedir?

- A) Sanat eseri biçim olmadan var olamaz.
B) Sanat eserinin maddi ve manevi iki yanı vardır.
C) Sanat eserini anlamak için onu oluşturan yapıya bakmak yeterlidir.
D) Estetik objeyi anlamlı kılan sadece maddi yapı değildir.
E) Sanat eseri salt form değildir.

11. Sanat eseri, insan eliyle oluşturulan; insanlarda estetik hazlar, heyecanlar ve tepkiler uyandıran yapıtlara denir. Bir eserin sanat eseri olabilmesi için, alıcıya zevk ya da estetik yaşantı vermesi gerekir. Estetik değer, eserin kendisinde değil, uyandırdığı yaşantıda bulunur.

Buna göre, görüşün temelinde aşağıdaki varsayımlardan hangisi yer alır?

- A) Bir nesneyi sanat eseri yapan şey, onun kendine özgü özelliklerine bağlıdır.
B) Bir eser, sanatçının duygularını yansıtmakla sanat değeri kazanır.
C) Sanatsal beğeni, ortak estetik yargı olarak ifade edilir.
D) Sanat eseri doğal bir yaratı değildir.
E) Sanat eserinin değeri, onun alımlayıcıyla olan ilişkisine bağlıdır.

12. Croce'a göre sanat eserleri sanatçının ruhunda bir an için meydana gelen bir ifadenin maddi görünüşleridir. Bu nedenle sanatçının ruhunda meydana gelen bu estetik olay hakkında genelgeçer herhangi bir ortak yargı verilemez.

Buna göre, Croce sanat bilgisinin aşağıdaki özelliklerinden hangisini ifade eder?

- A) Gerçeğe uygun olan bütün oluşumlar sanattır.
B) Sanat eserleri bir defadan oluşan öznel yaratımlardır.
C) Sanat taklitten ibarettir.
D) Sanat eserleri herkesin ortak beğenisini toplar.
E) Sezgilerle oluşan her şey sanattır.

MÖ 6. YÜZYIL - MS 2. YÜZYIL FELSEFESİ

1. Politik felsefenin kurucusu kabul edilen Platon'un, sadece akıl aracılığıyla bilinebileceğini iddia ettiği tümel gerçekler olan idealar teorisi, ruhun akıl, duygular ve arzuların oluşan üç parçası olduğu ve bu parçalar arasında aklın yönetimine dayanan bir uyum kurulması gerektiği iddiası, ve bu teoriler üzerine kurduğu etik ve politik düşünceleri tarih boyunca akıl, ruh, beden, tümeler, ahlak ve devlete dair tartışmalarda oldukça etkili olmuştur.

Buna göre, Platon teorisini aşağıdakilerden hangisinin etkinliğine borçludur?

- A) Akıl
B) İdea
C) Filozof
D) Devlet
E) Doğa

2. Herakleitos, felsefede varlığın oluşu ve değişimi denince akla gelen ilk filozoftur. Oluş, sürekli bir şeylerin değişimini, bu da çok şeyi gerektiriyor. Nitekim Herakleitos için de bir ve çok aynıdır. Çokluk ateşin birliğine dayanmaktadır. Çokluk olmaksızın birlik, birlik olmaksızın çokluk olmaz. Ona göre, dikkatle incelendiğinde bir tahtayı yakıp kemiren alevin boyuna ilerleyen bir süreç olduğu görülür, alev sürekli tahtayı yakıp kemirir, onu duman ve buğuya çevirir. Evrende böyle tükenmez bir ateştir, sürekli bir yanma sürecidir.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Varlık bir oluştan ibarettir.
B) Ateş oluş ve bitişi sağlayandır.
C) Değişim ve dönüşüm yoktur hepsi bir yanılısamadır.
D) Ateşin ölçüsü değişse de değişimin temelinde bulunur.
E) Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir.

3. Thales maddenin ilk ögesi olarak suyu ileri sürmüştür. İlk öge olduğundan dolayı toprağın suyun üzerinde bulunduğunu, dünyanın bir tepsi gibi olduğunu ve su tarafından taşındığını söylemiştir. Aynı zamanda Thales suyun her şeyin temelini meydana geldiği şey olduğunu düşünmüştür. Evrendeki çokluğun temelindeki birliktir. Suyun soğuduğunda buz, ısındığında ise buharlaşması suyun tüm varlıklarda farklı biçimlerde var olduğunu gösterir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Varlık değişen her şeyde değişmeden varlığını sürdürür.
B) Varlığın özünü su tek basına meydana getirir.
C) Maddeyi, yine onun içinde var olan ve onu canlandıran bir kuvvet olarak görür.
D) İlk neden sorusuna doğadan bir cevap vermiştir.
E) Arkheyi tek bir nedene bağlamıştır.

4. Demokritos'a göre, evrendeki oluşuma, kesin bir zorunluluk egemendir. Bütün olup bitenleri bir rastlantı ile izâha çalışmak saçmalaktır. "Yaratılmamış, yok olmayan, değişmeyen varlık, özdeksel atomdur. Öz, maddeyi temsil eder ve onunla her nesne yapılabilir." şeklinde özetlenebilecek bir görüşle, materyalist doğa biliminin ilk temellerini atmıştır.

Parçadan hareketle Demokritos'un bu görüşü aşağıdakilerden hangisiyle çelişir?

- A) Evrendeki var olan her şey bir rastlantı sonucu ortaya çıkmıştır.
B) Sonsuz sayıdaki atomlar maddenin bölünmez parçacıklarına karşılık gelirler.
C) Atomlar, hareketlerini kendi özlerinden alırlar.
D) Varolan her şey sonsuz sayıdaki atomdan oluşmuştur.
E) Atomlar, birleşerek varlığı meydana getirir.

5. MÖ 6. yüzyıl, felsefenin ortaya çıkışının belirginleştiği dönemdir. Bu dönem felsefenin ana problemi, varlığın ilk nedeninin ne olduğu düşüncesidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki düşünürlerden hangisinin arkhe kavramı, diğerlerinden farklıdır?

- A) Empedokles
B) Thales
C) Anaksimandros
D) Pythagoras
E) Anaksimenes

6. Sokrates'in kullandığı yöntem de, ilk olarak kendisinin hiçbir şey bilmediğini dile getirmektir. Sonra etrafındakilere soru sorarak tartışmayı başlatırdı. Sorunun yönetildiği kişilerin görüşlerinden hareketle de onlara başkaca sorular yönelterek kendi cevaplarını gözden geçirmelerini sağlamayı isterdi. Tartışma boyunca karşı tarafın fikirlerinin güçsüzlüğünü ortaya çıkaran Sokrates, bilgilerin hatırlanmasına imkân verirdi. Bu yöntemde doğru bilgi bir anlamda kişinin akıl yürütmeleri ile doğurtulur.

Bu parçadan yola çıkarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Karşıtlıklar oluşturarak duyular yolu ile bilgiler ortaya çıkar.
B) İnsanların deneyimlerinden doğru bilgiye ulaşılır.
C) Bilgilerimizin ortaya çıkması için akıl ve deney gereklidir.
D) Bilgi, dilin sınırları içinde bulunur.
E) Bilgilerimiz insan zihninde doğuştan vardır.

MÖ 6. YÜZYIL - MS 2. YÜZYIL FELSEFESİ

7. Empedokles tıp alanındaki çalışmalarının yanı sıra devlet yönetimiyle de ilgilenen bir filozof olmuştur. Demokritos ise arkhe düşüncesinin yanı sıra matematik, fizik, tıp, ve psikoloji gibi geniş bir alanda çalışmıştır.

Parçadan yola çıkarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilim ve felsefenin birbirinden bağımsızlığına
B) Bilimin felsefeyi kapsadığına
C) Felsefe ve bilimin iç içe olduğuna
D) Bilim ve felsefenin birbirinden farklı ilerlediğine
E) Bilimin felsefenin önüne geçtiğine
8. Demokritos varlığın ilk nedeninin atom olduğunu dile getirmiştir. Empedokles ise arkheyi, tek bir maddeden değil dört ana maddeden oluşturur: su, toprak, hava ve ateş. Kendinden başka bir şeye indirgenemeyen ve hareketsiz olan bu ana maddeleri hareket ettiren dış bir gücün olması gerektiğini söyler.

Buna göre, iki filozofun ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değişimin nedenini bulmaya çalışmışlardır.
B) Varlığın ana maddesi problemiyle ilgilenmişlerdir
C) Her şeyin göreceli olduğunu savunmuşlardır.
D) Genelgeçer doğru bilginin kaynağını incelemişlerdir.
E) Bilginin değeri problemi üzerinde durmuşlardır.

9. Varlık anlayışında atomcu görüşü savunan filozof. Demokritos'a göre arkhe, maddenin en küçük yapı taşına kadar bölünüp artık bölünemeyecek hâle gelindiğinde elde kalan son parçadır. Atomlar sonsuz, değişmeyen, boşluksuz ve yer kaplayan özelliktedirler. Sonsuz uzay ve boşlukta hareket eden atomlar, basınçları sonucu sınırsız şekiller hâlinde birleşerek varlıkları oluştururlar. Atomlar bir araya geldiklerinde doğumu, ayrışmaları hâlinde ölümü oluştururlar.

Parçaya göre, Demokritos'un anlayışı hakkında hangisi yanlıştır?

- A) Atomlar varlığı meydana getiren en küçük parçacıklardır.
B) Bütün her şey özünde atom ve boşluklardan oluşur.
C) Atomların hareket etmesi için üst bir akla ihtiyaç vardır.
D) Bi tür harekete sahiptirler bu hareketler sayesinde var olanları bir araya getirirler.
E) Değişim ve oluşum sayıca sonsuz olan atomlardan meydana gelir.

10. Kant'a göre metafizik; duyularla algılanamayan varlıklara ilişkin kurgusal tanımlardır. Bir bilgi olmadığı gibi, ortaya koyduğu bilgilerde geçerli değildir.

Aristoteles'e göre ise; var olanı var olmak bakımından ele alan, var olan bir şey olmanın ne anlama geldiğini araştıran duyularımızla algılayamadığımız varlıkların ya da gerçek üstü olan şeylerin bilgisidir.

Bu parçaya dayanarak metafizikle ilgili görüşler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Metafizik kavramı objektif bir kavramdır.
B) Bilinebilir bir yapıda olduğunu savunmuşlardır.
C) Sadece algılananlardan ibaret olduğunu söylemişlerdir.
D) İnsanlar tarafından uydurulmuş gerçek dışı bilgilerdir.
E) Duyularla algılanamadığı için geçersiz bir bilgidir.
11. Sokrates "maotik yöntem" adında bir yöntem geliştirmiştir. Bu yöntemle insanda varolan bilgiyi açığa çıkarır. Erdemlerin bilgisi deney ya da tecrübeler yoluyla kazanılmaz yani insan dünyaya bu bilgiyle gelir. Fakat bu bilginin hatırlatılması, bilinç düzeyine çıkarılması gerekir.

Buna göre Sokrates'in bilgi görüşü ile ilgili hangisi söylenebilir?

- A) İnsanlar sonradan bazı bilgilere ulaşabilir.
B) İnsan doğduğu zaman bütün bilgilerini yanında getirir
C) Doğru bilgiyi ancak deneyin bilgisi verir.
D) Bilgi alışkanlıklar sonucu edinilen bir süreçtir.
E) İnsan ancak şüphe ile yaklaşarak doğru bilgiye ulaşır.

12. Platon'a göre gerçek varlık, değişmeden kalabilen olmalıdır; aksi hâlde bilgisine ulaşılamaz. Platon'un varlık anlayışının temelinde akılla kavranabilen, değişmeyen, kendi kendinin nedeni olan gerçek varlıklar, idealar vardır. İdealar duyuşsal alanın dışındadır. Duyusal olana bağlı olan varlıklar ise idealardan pay alarak var olan fenomenlerdir. Bu varlıklar, ideaların yani gerçeğin birer kopyasıdır.

Parçada aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Gerçek varlık ve idea ilişkisini
B) Karşıtların oluşturduğu birliği
C) İdeaların bilinemez olduğu
D) Asıl dünyanın dış dünya olduğunu
E) Varlığın oluşumunda diyalektik süreç olduğu

MS 2. YÜZYIL - MS 15. YÜZYIL FELSEFESİ

1. İnanç esaslarına ilişkin makul açıklamalar ne kadar anlamlı ve doyurucu olursa olsun, kendilerinde her zaman bir teslimiyet, bir iman payı eksik kalmaktadır. Bu durum bilginin hiçbir zaman iman seviyesine çıkamayacağını, aşkın alana ilişkin olduğunda bilginin kesinlikle eksik kaldığını göstermektedir.

Buna göre, parçada aşağıdaki yargılardan hangisi savunulmaktadır?

- A) Kesin olan bilgi inanca dayanır.
B) Akıl ve iman ortak çalışır.
C) Sorgulamadan kabul gören tek şey inançtır.
D) İmanın sınırları aklın sınırları kadardır.
E) İman kendini akla dayalı kabul ettirebilir.

2. Orta Çağ'da felsefe din ekseninde şekillenmiştir. İkinci yüzyıldan başlayarak Hristiyan filozoflar, Hristiyanlığın imanının akılsallaştırılması için çaba göstermişler ve bu uğurda felsefeyi kullanmışlardır. Başlangıçta felsefeyi bir araç gibi gören bu anlayış, zaman içinde gelişerek felsefenin en temel alanlarındaki önemli başarıları ortaya koyacak kadar felsefeyi anaçlaştırmıştır.

Buna göre, Orta Çağ felsefesinin durumu aşağıdaki yargıların hangisinde belirtilmiştir?

- A) Felsefe ve din ayrımı olmamıştır.
B) Felsefe yerine dinin dogmaları akıl ile sorgulanmıştır.
C) Felsefe dinsel bilgilerle birlikte kendini daha da geliştirmiştir.
D) Felsefe, teoloji birbirlerinden etkilenmiştir.
E) Felsefe, her türlü bağımlılıktan sıyrılıp sadece kendine dayanmıştır.

3. "İslam Felsefesi" sadece İlk Çağ felsefesinden değil Hint ve İran medeniyetlerinden de etkilenmiş, bazı durumlarda İslam dininin temelleriyle uzlaştırılmış, bazen de onlara zıt düşmüş, çoğunlukla Arapça yazılmış olmakla birlikte her türlü felsefi eylem dile getirilmiştir.

Parçaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İslam felsefesi diğer felsefelerden etkilenmiştir.
B) İslam, düşünceleri ifade etmek için kullanılmıştır.
C) İslam felsefesi dışarı kapalı kalmıştır.
D) İslam felsefesi diğer kültürlerden etkilenmemiştir.
E) İslam felsefesi bazen diğer felsefelerle uzlaşmamıştır.

4. Skolastik düşünce geleneği olarak da adlandırılan MS 2. - MS 15. yy felsefesi genel olarak Antik Yunan filozoflarına dayanır. Bu dönemde Antik Yunan filozoflarından olan Platon ve Aristoteles'in tek tek varlıklara karşılık idealar tartışmaları yeniden gündeme gelmiştir. Platon'un felsefesinin yeniden bir yorumu sayılabilen "Yeni Platonculuk" yine bu dönemde ortaya çıkmıştır.

Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Orta Çağ felsefesi Antik Yunan felsefesinden etkilenmiştir.
B) Antik Yunan felsefesi felsefe tarihinde MS 2. yy'dan itibaren etkisini yitirmiştir.
C) Antik Yunan felsefesinin Orta Çağ felsefesine katkısı olmuştur.
D) Antik Yunan filozoflarının düşünceleri Orta Çağ döneminde tartışılmıştır.
E) Orta Çağ felsefesi ile Antik Yunan felsefesi İslam felsefesinin devamıdır.

5. Antik Yunan'dan sonra gerçekleştirilen felsefe faaliyetleri Orta Çağ felsefesi olarak adlandırılır. Birbirinden farklı olan Hristiyan ve İslam felsefesi bu döneme damgasını vurmuştur. Bu felsefeler düşünsel gelenek ve dinî dogmalarının farklılıklarına rağmen ortak bir felsefi mirası yani Antik Yunan felsefesini paylaşır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Hristiyan ve İslam felsefesinin Antik Yunan felsefesinden etkilendiklerine
B) Orta Çağ felsefesinin farklı felsefeler barındırdığına
C) Yunan felsefesinin Orta Çağ felsefesine etkisi olmadığına
D) Orta Çağ ve İslam felsefelerinin birbirlerine etkisine
E) Hristiyan ve İslam felsefelerinin farklı dini kabulleri olduğuna

6. "Anlayabilmek için, inanıyorum." anlayışıyla felsefeyi dine tabi kılmış olan Augustinus, Hristiyan dininin temel öğretilerini temellendirebilmek için, Yeni Platoncu felsefeden ve Platoncu kavramlardan yararlanmış. İnanıcı temel alan Augustinus'a göre, aklın görevi, Tanrısal vahiy temeli üzerinde, inanç yoluyla bilinen şeylerin açıklanması ve aydınlığa kavuşturulmasıdır.

Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşıılır?

- A) İnanç akılla temellendirildiğinde anlam kazanır.
B) İnanç ve aklın uzlaşması mümkün değildir.
C) İnanç akıldan önce gelir ve belirleyici olandır.
D) Tanrı her şeyin belirleyicisidir.
E) Tanrı'nın varlığının akılla kazanılacak delilleri vardır.

MS 2. YÜZYIL - MS 15. YÜZYIL FELSEFESİ

7. İnanç esaslarına ilişkin makul açıklamalar ne kadar anlamlı ve doyurucu olursa olsun, kendilerinde her zaman bir teslimiyet, bir iman payı eksik kalmaktadır. Bu durum bilginin hiçbir zaman iman seviyesine çıkamayacağını, aşkın alana ilişkin olduğunda bilginin kesinlikle eksik kaldığını göstermektedir.

Bu parçada aşağıdaki yargılardan hangisi savunulmaktadır?

- A) İmana dayanmayan bilgi hiçbir zaman kesinlik taşıyamaz.
B) Akıl ve iman aynı gerçeğin farklı yüzleridir.
C) İmana dayalı bilgide sorgulama esastır.
D) İmanın sınırları aklın sınırları kadardır.
E) İman kendini akla dayalı kabul ettirebilir.

8. Aquinalı Thomas'a göre, Tanrı evreni hiçten yaratmıştır. Tanrı tüm varlıkların kaynağı ise, varlığın var olan şeylerin başka bir kaynağı olamaz. Tanrı bu bakımdan bir heykeltıraşla karşılaştırılmaz. Bir heykeltıraş malzemeye şekil verir. Oysa yaratılıştan önce Tanrı vardı.

Buna göre Thomas'ın bu düşüncesinden aşağıdaki sonuçlardan hangisi çıkarılabilir?

- A) Evren var olurken maddecikler vardı.
B) Var olanların hepsinin nedeni akıldır.
C) Tanrı, sanki bir heykeltıraş gibi varlıkları yaratmıştır.
D) Tanrı, bütün varlıkları hiçten yaratmıştır.
E) Bütün var olanların kaynağı maddedir.

9. Eşeklik bir tümeldir ve ancak bireysel bir eşekle var olabilir. Gerçek olan, eşekler(bireysellikler) değil, eşekliktir. Çünkü eşekliği ortadan kaldırın, dünyada eşek kalmaz. Eşek, varoluşunu eşekliğe borçludur. Bireysel eşeklerin varoluşları bulunduğu halde varlıkları bulunmamasına karşı, tümel eşekliğin varoluşu yoktur ama varlığı vardır. Gerçek 'bağımlı varoluş değil, bağımsız varlığı olandır'.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Bireysel varlık tümelerden bağımsız gerçeklerdir.
B) Varoluşları bulunmayan tümeler gerçek değildir.
C) Tümeler bağımsız varlıklardır ve bu yüzden gerçeklerdir.
D) Varoluş varlığını bireysel varlığa borçludur.
E) Varoluşları bulunan bireysellikler gerçektir.

10. Allah "seçme" hürriyetini yarattıkları arasından sadece insana lütfetmiştir. İnsana nispetle hürriyet, ilahi bir lütuftur. Elbette bu düşünceyi ortaya koyan ilk kişi Mevlânâ değildir. Bütün sûfi düşüncede bu anlayış geçerlidir.

Parçaya göre, Mevlana aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A) Her insanın özünün gereği iyi olduğunu
B) İnsanın iyiyi ve kötüyü seçemeyeceğini
C) İnsanın eylemlerinden sorumlu olduğunu
D) İnsanın başına gelen şeylerde yazgıyı suçlaması gerektiğini
E) İnsanın kötülükleri bilmeden yaptığını

11. Hristiyanlık, dini sebeplerle felsefeye karşıydı. Bu olumsuz tutumu özellikle Klasik Yunan felsefesine yöneltmişlerdi. Bu yüzden Batı alemi Yunan felsefesini unutmuştu. İslam felsefesi XI. yüzyıldan itibaren Batı dünyasına bu felsefeyi hatırlatmak ve öğretmek rolünü üstlenmiştir. Bundan dolayıdır ki, İslâm felsefesinin Batı düşüncesinin gelişimine yaptığı bu katkı, onun önemini bir kat daha artırmaktadır. Nitekim Batı, gerçek Aristo'yu, Arapçaya tercüme yaparak eserler veren Müslüman filozofların çalışmalarıyla tanıdı. Bu eserleri Latince ve diğer yerel dillere çevirmeye başladıkları X. yüzyıldan itibaren Batı, Aristo'yu ve Yunan felsefesini tanımaya başlamıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) İslam felsefesi Antik Yunan felsefesinin devamı niteliğindedir.
B) İslam felsefesi sadece Antik Yunan felsefesinden etkilenmiştir.
C) Yunan felsefesinin Batıda gelişimine İslam felsefesi etkili olmuştur.
D) İslam felsefesinin Antik Yunan felsefesi üzerinde temellendiğine
E) Antik Yunan felsefesinin İslam felsefesini hiçbir şekilde etkilemediğine.

12. İnsanı başka varlıklardan ayıran en önemli niteliği akıl oluşudur. Akıl onun diğer bütün etkinliklerinde olduğu gibi ahlaki etkinliklerinde de son derece önemlidir. Farabi'ye göre akli sayesinde diğer varlıklardan ayrılan insan için, mutluluk bir araç değil, bizzat kendisi amaç olan bir şeydir. İnsan mutluluğa ulaşma yeteneğine sahiptir. Bunu da akli melekelerini bilerek ve geliştirerek yapar.

Buna göre Farabi, ahlak anlayışında aşağıdakilerden hangisini temele almıştır?

- A) Aklın kılavuzluğunda gerçekleşen eylemi
B) Koşulsuz bir buyruk olarak tanımlanan eylemi
C) İnsanın bencil isteklerine kavuşmasını sağlayan eylemi
D) Maddi hazların doyurulmasına aracılık yapan eylemi
E) İyi ideasına uygun olan eylemi

15. YÜZYIL - 17. YÜZYIL FELSEFESİ

1. Descartes, bilgide şüphe duyulamayacak bir temel arar. Bunu kendi bilgilerinin üzerinde dener. Descartes, bildiği ve duyumsadığı her şeyden kuşku duyabileceğini ancak son noktada kuşkudan ve kuşku duymakta olan kendinden kuşku duyamayacağını belirtir. Felsefenin ünlü sözlerinden biri olan “Düşünüyorum, o hâlde varım.” yargısına ulaşır. Descartes, açık- seçik bilgiye ulaşmak için gelenek tarafından ona öğretilen ve o güne kadar emin olduğu herşeyden şüphe eder. Ardından şüphe eden ve düşünen kendi varlığının farkına varır. Böylece düşünen bir öznenen şüphe edemeyeceğini düşünerek, kendi varlığının şüphe götürmez açık-seçik bilgisine ulaşır. Böylece şüphe onun felsefesinde septiklerden farklı olarak bir yöntem olarak konumlanır.

Descartes'in bilgi görüşünde doğru bilgiye ulaşma yöntemi, felsefe tarihinde aşağıdakilerden hangisiyle adlandırılmaktadır?

- A) Diyalektik şüphe B) Tümevarımsal yöntem
C) Amaçsal şüphe D) Metodik şüphe
E) Rasyonalist yöntem

2. Yunan medeniyeti Mısır ve Mezopotamya medeniyetlerinin birikimleri üzerinde yükselirken, İslam medeniyeti VIII. -IX. asırlarda Yunanca, Hintçe ve Farsçadan yapılan çeviriler sonunda X. asırda zirve dönemini yaşamıştır. Aynı şekilde Avrupa da, XII. -XIII. asırlarda, İspanya ve Sicilya'da yoğun olarak gerçekleşen ve büyük ölçüde Arapça'dan Latince'ye yapılan çeviriler sayesinde insanlığın ortak medeniyet mirasına sahip olmuş ve bu birikime dayanarak yeni bir medeniyet ortaya çıkarmıştır.

Buna göre, parça aşağıdaki görüşlerden hangisini desteklemektedir?

- A) Uygarlıklar arasında bilimsel gelişmelerin farklı boyutlarda geliştiğini
B) Uygarlıkların gelişmelerinin birbirinden bağımsız olduğunu
C) Bilimsel gelişmelerin uygun yöntemlerle elde edildiğini
D) Çeviri hareketlerinin yanlış aktarımlara sebebiyet verdiği
E) Çeviri hareketlerinin bilginin evrenselleşmesini sağladığını

3. Ütopik toplum anlayışının antitezi olarak kullanılan distopya, otoriter ve baskıcı bir sistem olarak ifade edilir. Olumsuz bir geleceği, kötü bir hayatı ifade etmek için kullanılan bu kelime Yunanca kökenlidir. Distopik toplumlar özellikle konusu gelecek zamanlarda geçen hikâyelerde yer alır.

Açıklamaya göre, aşağıdakilerden hangisi distopya örneğidir?

- A) Devlet B) Yeni Atlantis
C) Cesur Yeni Dünya D) Erdemli Şehir
E) Güneş Ülkesi

4. Devletin ortaya çıkışını izah ederken doğa durumu olarak adlandırdığı varsayım ile devletin bulunmadığı bir ortamda, insanların hayatlarına nasıl devam edeceğini anlatmaya çalışmaktadır. Bu varsayım neticesinde devletin mutlak zorunluluğu çıkarımına varmıştır. “Devlet olmadıkça insanları korku altında tutacak genel bir gücün varlığından bahsedilemez ve bu durumda herkesin herkese karşı savaştığı bir ortam boy gösterecektir .

Bu parçada görüşleri anlatılan düşünür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hobbes B) Locke C) Descartes
D) Leibniz E) Spinoza

5. Orta Çağ felsefesinin ana rengi dindi. Hristiyanlık bu çağda kendi ide ve ilkeleriyle çok sıkı bir birliği olan evrensel bir kültür yapısı kurmuştu. Felsefe bu büyük kültür organizması içinde sadece bir organdı. Felsefenin görevi kilisenin öğretilerini desteklemektir. Rönesans'ta ise felsefenin ana eğilimi kendini her türlü bağıllıktan sıyırmak, yalnız kendine dayanmak, kendini arayıp bulmaktır. Kendini bütün otoritelerden bağımsız kılmaya çalışan Rönesans düşüncesi hayat hakkında görüşlerini deneysel bilimin ve aklın sağladığı doğrular kullanılarak şekillendirecektir.

Buna göre, Rönesans felsefesinin dinamik olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünürlerin görüşlerinin üzerine yeni düşünceler eklemesi
B) Doğruya ulaşmak için araştırma yöntemini kullanma
C) Bilimlerin yeni araştırma alanlarına yönelmesi
D) Toplumsal sorunların çözümüne yönelik olması
E) Bilimlerin buluşlarından faydalanma

6. Orta Çağ insanı her cevabı Tanrıda bulduğunu için “ben neyim, ne olacağım” diye sormazdı. Rönesans, bu insanı içinde bulunduğu bu “kişiliksizlik” durumdan çıkarıp onu kişiliğini arayan, benliğinin özel renklerini bütün canlılıklarıyla ortaya koymak isteyen bir insana dönüştürmek istiyordu. İnsan kalabalık bir ümmetin renksiz, donuk bir üyesi değil, bir birey olabilecekti bu sayede.

Buna göre, sözü edilen görüş aşağıdaki yaklaşımlardan hangisiyle ifade edilir?

- A) Bilimsel yöntem
B) Hümanizm
C) Hukuk felsefesi
D) Kartezyen felsefe
E) Rasyonalizm

15. YÜZYIL - 17. YÜZYIL FELSEFESİ

7. Zamanı geldi; duyguda, düşüncede, insana ve topluma bakışta, sanatta, felsefede ve bilimde yeni yönelimler ve tarzlar kendini göstermeye başladı ve Orta Çağ'ın sonu ilan edildi. Sonunda tanrısal özne bir tarafa bırakıldı ve bireysel insan, düşünen ve eyleyen özne olarak tarih sahnesinde yerini aldı. Bunlar Modern Çağ'ı ve felsefeyi ayırtlaştıran niteliklerdir. Rönesans döneminde ilk kez kendini gösteren bu modernleşme atılımı Yeni Çağ'da iyice olgunlaştı ve 20. yüzyılın ortalarına dek süregeldi. Bu giriş tümcelerinden Modern Çağ'ı Rönesans ile başlatmanın neden anlamlı olduğu anlaşılabilir.

Buna göre, modern düşüncenin özelliklerinden biri olamaz?

- A) Teoloji, felsefeye egemen olmaya devam etmektedir.
- B) Bilim artık felsefenin kılavuzu olmuştur.
- C) Düşünürler artık kiliseye bağlı değildir.
- D) Doğa, deney ve akılla açıklanabilir düşüncesi oluşmuştur.
- E) Birey ön plandadır.

8. Galilei, bilim alanında özellikle mekaniğin alt dalı olan dinamiğe ilişkin çalışmalarıyla bilinir. Duran bir cisme dışarıdan bir kuvvetle müdahale edilmediği sürece cismin hareketsizliğini sürdürdüğünü belirten "eylemsizlik ilkesi" ve yüksek bir yerden serbest bırakılan cisimlerin sabit ivme göstereceğini belirten "serbest düşme yasası" çalışmalarının önde gelenlerindedir. Galilei, gökyüzünü gözlemek için teleskobu kullanan ilk bilim insanı olmuştur. İlk gözlemlerinde Güneş üzerinde bulunan ve dünyadan bakıldığında gölge olarak düşünülen karartının aslında Güneş'e ait özel lekeler olduğunu keşfetmiştir.

Bu parçadan Galileo ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilimsel çalışmalara katkı yapması
- B) Dinî otoritelerin kabullerini savunması
- C) Skolastik düşünceyi savunması
- D) Bilimsel açıklamaları eleştirmesi
- E) Dogmatik düşünceleri savunması

9. Filozoflar; yönetim şekli, doğal hukuk ve egemenlik gibi konularda fikirler ortaya sürmüştür. Siyaset kapsamında devlet ve hukuk üzerine bu düşünürün görüşleri önemlidir. O, ulus devletini öngörür ve İtalya'nın güçlü bir prens tarafından yönetildiğinde ulusal birliğin sağlanabileceğini ileri sürer. Prens mutlak güç sahibi olması gerektiğini ve bütün kurumların ona bağlı olmasının zorunlu olduğunu belirtir. Ona göre "Amaca ulaşmak için her yol mübahtır." ve prens bu ilkeye göre devleti yönetmelidir.

Bu paragrafta bahsedilen 17. yy filozofu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Jean Jacques Rousseau
- B) Niccola Machiavelli
- C) Thomas Hobbes
- D) Baruch Spinoza
- E) Francis Bacon

10. Bu dönemde otoriteden kurtulmanın verdiği özgür düşünce ortamıyla birtakım yeni akımlar ortaya çıkmış. Gerek inanç özgürlüğü gerekse özgür düşüncenin doğurduğu bu kuşkucu-şüpheli ortamda neyin doğru neyin yanlış olduğu belirlenememiştir. İşte bu ortamda güvenilir bir bilgiye ulaşılacak, bir yöntem arayışı ortaya çıkmıştır. Bu arayışlarda Descartes güvenilir bilgi edebilmenin yegâne yolu olarak Matematik yöntemini savunmuştur.

Buna göre, Descartes'ın yönteminin temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilginin zamana ve mekâna göre değiştirmedeğini göstermesi
- B) Doğru bilginin akıl ve deney sonucunda meydana geldiğini savunması
- C) Doğruluğundan şüphe edilemeyecek mutlak bilgiyi mümkün kılması
- D) Mutlak doğruya ulaşmak için bilimlerin sağladığı bilgilerden yararlanmak
- E) Düşünceye temel oluşturan her türlü bilgi ve ön kabulleri sorgulaması

11. Güneş ülkesi Campanella'nın günün birinde gerçekleşeceğini düşündüğü bir devlet tasarısıdır. Genel hatları ile Campanella bu kitapta bütün kötülüklerin ve haksızlıkların kaynağını; insanın kendisinden başkasını düşünmemesinde, dünya malını benim senin diye paylaşmasında buluyor. Campanella'ya göre; insanlar genel yarar kaygısından uzak oldukları sürece kendilerinden başkasını düşünmezler. Oysa; toplum hâlinde birbirlerine bağlanan insanların amacı genel yarar olmalıdır. Campanella bu kitapta; özel çıkarları kaldırdığımızda ortada toplum yararından başka bir şey kalmayacağını ve bencil davranışların eninde sonunda toplum güçlerinin çatışmasına yol açacağına inanmaktadır. Onun için, Güneş ülkesinde her şey devlete ve genel yarara hizmet etmelidir. Bu da sosyalizmin temelini oluşturmaktadır.

Parçada ifade edilen Campella ütopyasında aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Özgür düşüncenin gerçekleştirilmesini
- B) Çağın göre ileri olan toplumları taklit etmeyi
- C) Toplumdaki gelenekleri değişmelere karşı korumayı
- D) Toplumsal yaşamı ideal biçimde düzenlemeyi
- E) Olumlu ve olumsuz gelişmeleri bir arada tutmayı

12. Sözleşme, farklı düşüncelerin birleşmesi değil, yardımlaşmasıdır. Sözleşmede, dostluğun temelleri atılmıyor çünkü dostluk öznel bir olaydır. Sınırları belli değildir. Sözleşme, anlaşmadır; bir kısım prensiplere sadık kalmadır. Sözleşme, karşısındaki düşüncüyü kendi konumunda kabul ederek birlikte yaşayabilmenin, var olabilmenin yollarını aramadır.

Buna göre, aşağıdaki düşüncelerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Sözleşme, insanın kendi fikirlerinden taviz vermesi anlamına gelir.
- B) Sözleşmeler farklı düşüncelerin bir arada olmasına zemin hazırlar.
- C) Özgür düşüncelerin olabilmesi, insanların birbirinden kopmasıyla mümkündür.
- D) Dostluklar, insanların unutamadıkları birliktelikleri oluşturur.
- E) Sözleşmenin oluşabilmesi için gerekirse halka zor kullanılabilir.

20. YÜZYIL FELSEFESİ

1. Türkiye'de felsefe bölümü, Mantıkçı pozitivism içinde de önemli düşünceler üretti. Bedia Akarsu, dil ve fenomenoloji; H. Suphi Tanrıöver, İsmail Tunalı ve İ. Hakkı Baltacıoğlu estetik çalışır. Necla Arat genel felsefe ve estetik alanlarında çalışmalarını sürdürür. Hilmi Ziya Ülken, Macit Gökberk, H. Vehbi Eralp gibi üç büyük felsefe ustasını kazanır. Nazi Almanyası'ndan kaçarak ülkemize yerleşen Hans Reichenbach ve onun asistanı Nusret Hızır, bilim felsefesinin ülkemizde tanınmasına ve gelişmesine öncülük ederler.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdakilerden hangisini kanıtlamaya yöneliktir?

- A) Türkiye'deki felsefenin çevirilerden ibaret olduğunu
 B) Türkiye'de de farklı alanlarda felsefi çalışmaların yapıldığını
 C) Türk filozoflarının görüşlerinin birbirlerinin devamı olduğunu
 D) Felsefe eğitiminin toplumlarda dönüşüme yol açtığını
 E) Felsefenin evrensel bir etkinlik olduğunu
2. Seçimlerimiz bizi var eder. İnsan kendini seçerken bütün insanları da seçer. Kendini seçmesi bütün öbür insanları da seçmesi demektir. Öte yandan bütün insanları seçerken insanoğlu kendini de seçmiş olur. Şöyle ya da böyle olmayı seçmek, bir bakıma seçtiğimiz şeyin değerli olduğunu belirtmek demektir.

Parçaya göre, Sartre'ın varoluş düşüncesi aşağıdakilerden hangisiyle ilişkili değildir?

- A) İnsanları kendi seçme
 B) Özü belirlenmemiş olma
 C) Belirsiz bir süreç olma
 D) Önceden belirlenmiş bir amaca göre gerçekleştirme
 E) Belirlenmemiş bir doğaya sahip olma
3. Husserl'e göre özler sezgi yoluyla kavranabilirler. Öz, bir nesneyi başka bir şey değil de kendisi yapan şeydir, özelliktir, anlamdır. Öz, fenomenin içindedir ve bilinç bu özün sezgi yoluyla kavrayabilir. Fenomenoloji, aynı zamanda öze ulaşabilmek için kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde, varlığın özünü meydana getirmeyen somut özellikler ayıklanır. Varlığın somut özellikleri ayıklanır böylece varlığın özüne ulaşılır.

Buna göre, Husserl varlığın özü ayıklanırken hangi yöntemi kullanır?

- A) Pazanteze alma
 B) Kendini var etme
 C) Bilinç düzeyini artırma
 D) Erdemli olma
 E) Ahlak ilkelerine uyma

4. Russell'ın programı ve ilk çalışmaları düşünüldüğünde, mantıksal çözümleme tekniklerini sıradan, günlük bilgileri-mize uygulaması çok doğaldı. 'Dışarıda kar yağıyor' dediğimizde, önermemizin anlamı açık gibi görünmektedir ve bu önermemizin doğruluğunu olgulara bakarak belirlemeye kalktığımızda eğer bir yaz günündeysen yanlış olduğunu görürüz.

Parçaya göre bir önermenin doğruluğu aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Eleştirilere açık olması
 B) Çok sayıda kişiyi ilgilendirmesi
 C) İnsandan çok, olaylara yönelebilmesi
 D) Var olan bir durumu betimlemesi
 E) İnsanlara yararlı olan bilgiyi vermesi

5. Dünya savaşları sonucu milyonlarca insan ölmüş ve ölenlerden çok daha fazlası ait oldukları toprakları terk etmek zorunda kalmıştır. Böylelikle geleneksel sayılabilecek tüm kurum ve değerler dönüşüme uğramıştır. Bu durum bazı filozofların insanın varoluşu ve varoluşunun değeri hakkında düşünme ve sorgulama yapmalarına neden olmuştur.

Buna göre, 20. yy'da hangi problemin ortaya çıktığını göstermektedir?

- A) Bilimsel gelişmeleri
 B) Maddesel değerleri
 C) İnsan varlığının değeri
 D) Dilsel çözümlenmeler
 E) Anlam ve yorum sorunu

6. İnsan bilgi yolunda duyulardan da akıldan da yararlanabilir fakat bu yetiler insana gerçek varlığın bilgisini veremez. Bu sebeple bilginin ölçütünü akıldan daha üstün görürler; çünkü, aracı olarak görmekte ve kavramaktadır. Hakikatin bilgisini ancak anlık bir his ile olanaklıdır. Zira, gerçek ve kesin bilgi, hisler yolu ile elde edilir. Bu bilgi türü insanın gönlüne yüce ve manevi bir algı olarak iner.

Bu parçada bahsedilen görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akılcılık
 B) Sezgicilik
 C) Eleştiricilik
 D) Deneycilik
 E) Varoluşçuluk

20. YÜZYIL FELSEFESİ

7. Kuhn'a göre bilim insanları amacı zaten yeni kuramlar icat etmek olmadığı gibi başkaları tarafından icat edilenlere de pek anlayışlı davranmazlar. Olağan bilimsel araştırma bunun yerine paradigmanın daha bastan temin ettiği görüngü ve kuramların ayrıştırılmasına yönelmiştir. Bilimsel bilgi sıçramalarla ilerleme göstermektedir. Bu sıçrama bilimsel devrimlerle gerçekleşmektedir bu yüzden ortaya çıkan bunalmaların sonunda mevcut olguları açıklamada yetersiz kalınca yeni bir paradigma ortaya çıkar ve olgular bir sonraki bilimsel devrime kadar bu paradigmayla açıklanır.

Bu parçada bilimsel bilginin ilerlemesi aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşmektedir?

- A) Paradigmanın atılıp yerine yenisinin getirilmesiyle
- B) Paradigmanın devam ettirilmesiyle
- C) Paradigmanın olgulara uydurulmasıyla
- D) Paradigmadan vazgeçilmemesiyle
- E) Paradigmaya eklemeler yapılmasıyla

8. Nietzsche sıradan sürünün ortalama insanı ile karşıtık içinde gördüğü ideal insanı, üstün insanı savunur. Tanrı'nın öğretilerinin ve gücünün yerini alabilecek insan soyunun tanımlanmasıyla doldurmak ister. İnsanı, hayvan ile üst-insan arasında gerilmiş bir ip olarak tanımlar. Dolayısıyla Nietzsche'nin eşitlik kavramına son derece karşı olan bir düşünceye sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Buna göre, "üstün insan"ın özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru bilgiyi araması
- B) Ödevini yerine getirmesi
- C) Buyruklara koşulsuz uyması
- D) Mevcut değerleri reddetmesi
- E) Genelın yararına uyması

9. İnsan, düşünen olduğu kadar seçim yapmak zorunda olan varlıktır aynı zamanda. Onu tüm diğer canlılardan ayıran da bu özgür seçim meselesidir. İnsanın yani 'ben' olarak adlandırdığım varlığın, doğa tarafından belirlenmediğini, yaptığı seçimlerle kendisini var ettiğini ileri sürer. Kendi doğamı, yaptığım seçimlerimle ben oluştururum. Bilincimi kazandığım günden ölümüne dek geçen sürede kendimi inşa ederim. Bu, devam eden bir yapım sürecidir. Sonuçta beni ben yapan da bu özgürlüğümdür. Şimdi bulunduğumuz noktadan bir seçim yaparız ve bu seçimle beraber aynı zamanda kim olacağımızı da seçeriz. "Özgürsün, o yüzden seçimini kendin yap, yani onu yarat."

Parçaya göre, ahlak konusunda aşağıdakilerden hangisiyle örtüşmektedir?

- A) Nietzsche'nin nihilizme dayandığı görüş
- B) Hobbes'un egoizme dayandığı görüş
- C) Bentham'ın faydacı ahlak görüşüyle
- D) Epiküros'un hazcı görüşüyle
- E) Sartre'in varoluşçu düşüncesiyle

10. 20. yüzyıl, düşünörlere göre gelişme ve ilerlemenin yanı sıra savaş ve yıkımları da beraberinde getirmiştir. Bu çağ, insanın birey olarak var olmasını zora sokmuştur. Böyle bir süreçte ortaya çıkan bu felsefi düşünüş alanı yaratma, birtandan da pratik hayata yönelik tutumlar oluşturma çabasının sonucudur.

Bu parçada bahsedilen ve 20. yy'da ortaya çıkan felsefi sistem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Varoluşçuluk
- B) Diyalektik materyalizm
- C) Hermeneutik
- D) Mantıkçı pozitivism
- E) Fenomenoloji

11. Hartmann varlığın dört katmanlı olduğunu kabul etmiştir. Ona göre ilk tabaka cansız tabakadır. Onun üzerindeki tabaka canlı varlık tabakasıdır. Bu tabakada bitkilerden insana kadar olan tüm varlıklar yer alır. Bu tabakanın üstünde ruhsal tabaka bulunur. En üstte tinsel tabaka bulunur. Bu tabaka bireylerin ruhsal yaşamlarının ürünüdür. Bu değişik nitelikteki tabakaları ve varlıkları anlayabilmek için yalnızca tek bir tabakayı değil tüm tabakaları ve bu tabakalarda bulunan değişik türden varlıkları bütünlük içinde görmeliyiz. İşte bunu yapabilecek olan da yeni ontolojidir.

Buna açıklamaya göre yeni ontolojinin amacının aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Sadece tinsel varlıkları var kabul etmek
- B) Değişik niteliklere sahip olan varlıkların bilgisini sınıflamak
- C) Her bir varlık türünü kendi bulunduğu tabaka içinde ele almak
- D) Tüm tabakalardaki varlıkları bütünlüğü içinde anlamaya çalışmak
- E) Her varlık katmanlarını ayrı ayrı değerlendirmek.

12. Popper "Cehaletin sadece bir bilgi eksikliği değil, bazı kötü niyetli güçlerin işi olduğu, zihinlerimizi sapkınlıştırıp zehirleyen, saf olmayan, şeytani etkilerin kaynağından geldiği ve içimize bilgiye karşı direnme tohumunu ektiği yönündeki komplo teorisine dikkat çekmeyi umut ettim." sözöyle başlar. Ona göre bilimsel bir kuramın en önemli özelliği doğrulanabilirlik değil, yanlışlanabilirlik. Bilim, sonuçlarına deney ve gözlem yöntemiyle ulaşır.

Buna göre, Popper bu görüşünde aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) Varsayımları doğrulama çabasında olunması
- B) Yanlışlığı belli olan kuramlar oluşturmamayı
- C) Bilimsel uğraştan vazgeçilmesi
- D) Doğrulanmış önermelerin geçerli sayılmasını
- E) Araştırmaların kısa sürmesi